

ÅRSMELDING 2017 FOR ØSTRE AGDER

(Godkjent i styret for Østre Agder 16.03.2018)

ÅRSMELDING 2017 FOR ØSTRE AGDER	1
Organisering	2
Styreaktivitet	2
Organisasjon	3
Evaluering av Østre Agder interkommunale samarbeid	3
Informasjonsarbeid	4
SAKFELT I 2017	5
Samferdsel - Luftfart	5
Samferdsel - vei	5
Samferdsel - Jernbane	5
Samferdsel - bredbånd	6
Veilyssamarbeid i Østre Agder	6
IKT-tjenester	6
Justissektoren	7
Næringsutvikling	7
Regionplan Agder 2020 - oppfølging	8
Samhandling om helse, omsorg og levekår	8
Kommunalt øyeblikkelig hjelp døgntilbud(KØH). (ufullstendig)	9
Legevakten i Arendal	10
Interkommunalt samarbeid med Stiftelsen ALTERNATIV TIL VOLD (ATV)	11
Østre Agder krisesenter 2017.	13
Barneverntjenesten Øst i Agder	14
Østre Agder brannvesen	14
Utdanning	16
Andre saker i 2017	16
Økonomi	16

Arendal

Froland

Åmli

Tvedestrand

Vegårshei

Gjerstad

Risør

Grimstad

Organisering

Styret har hatt følgende sammensetning i perioden 01/01 til 31/12-2017:

Leder	Per Kristian Lunden	- ordfører Risør kommune
Nestleder	Kirsten Helen Myren	- ordfører Vegårshei kommune
Styremedlem	- Robert C. Nordli	- ordfører Arendal kommune
Styremedlem	- Jan Dukene	- ordfører Tvedestrand kommune
Styremedlem	- Inger Løite	- ordfører Gjerstad kommune
Styremedlem	- Reidar Saga	- ordfører Åmli kommune
Styremedlem	- Ove Gundersen	- ordfører Froland kommune
Styremedlem	- Kjetil Glimsdal	- ordfører Grimstad kommune
Styremedlem	- Anders Kylland fram til 1.10	- opposisjonsleder Arendal bystyre
Styremedlem	- Geir Fredrik Sissener fra 1.10	- opposisjonsleder Arendal bystyre

Fylkesordfører Tellef Inge Mørland møtte med tale og forslagsrett i styret fram til 1.oktober. Når han ble stortingsrepresentant overtok nyvalgt fylkesordfører Gro Braaten. Fylkesvaraordfører Jon-Olav Strand har vært vararepresentant for fylkesordfører i hele perioden. Kommunenes varaordførere er vararepresentanter til styret.

Rådmennene deltar på styremøtene. Styremøtene sirkulerer i de deltakende kommuner.

Østre Agder frikjøper Ole Jørgen Etholm som sekretariatsleder fra Arendal kommune.

Styreaktivitet

Det ble avholdt 10 møter i 2017 og det ble behandlet 73 saker, ned fra 88 i 2016. Nedgangen er betydelig. Samtidig var 2017 et år der mye aktivitet i samarbeidet var knyttet til evalueringsprosessen. Både ekstern evaluering i regi av Agderforskning med intervjuer av styremedlemmer og rådmenn, samt evalueringsmøter i samtlige åtte kommuner krevde mye tid. Styreleder var prosessleder under møtene i kommunene som var preget av stort engasjement blant de folkevalgte.

Felles politirådsmøte ble avholdt 30.mai mellom medlemskommunene, lokal politiledelse, politimesteren og andre sentrale medarbeidere ved ledelsen i Agder politidistrikt. På møtet ble det redegjort for politiets framtidig tjenestestruktur. Det var fokus på samhandling mellom kommune og politi. Politiet redegjorde for sitt forebyggende arbeid mot radikalisering. I tillegg ble det påpekt en i hovedsak fallende tendens for lovbrudd i regionen.

Styret arrangerte fra 8.til 11.november studiebesøk til Brussel med 11 deltakere. Sørlandet Europakontor hadde på grunnlag ønsker om tema fra styret, utarbeidet et tettpakket program over to dager der styret møtte norske utsendinger til Brussel ved delegasjonen, fra KS og internasjonale representanter fra EFTA/EØS og fra sekretariatet til Europaparlamentet. Av problemstillinger som ble presentert var regelverk for offentlige anskaffelser, samarbeid om bruk av EØS-midler, felles klimautfordringer, EUs videre utvikling sett i lys av Brexit, digitalisering, energiforsyning, blå vekst og EUs forskningssatsning.

Organisasjon

Østre Agder er vært organisert som en enhet i Arendal kommune, med sekretariatslederen som enhetsleder.

Evaluering av Østre Agder interkommunale samarbeid

Fra starten av året var hovedprioritet den pågående evalueringsprosessen.

Ekstern evaluering

Agderforskning hadde oppdraget med en ekstern evaluering av virksomheten. Når denne forelå så var deres konklusjon:

1. Et stort regionsamarbeid i deltakerkommuner og folketall
2. Et ungt regionsamarbeid (10 år)
3. Bred strategi og målformulering, komplekse samarbeid
4. Høy møtehyppighet
5. Relativt tilbaketrukket sekretariatsleder
6. Åpenbare samarbeidseffekter
7. Bedre samarbeidsklima

Styrets vurdering

Styret gjorde følgende vurdering før det ble arrangert møter med kommunestyrene:

1. Det interkommunale arbeidet blir stadig viktigere.
2. Vi vil ikke ha et nytt forvaltningsnivå. Skal være et samarbeidsorgan.
3. Sammensatt portefølje, mye driftsoppgaver. Samhandlingsreform.
4. Svakt og tilfeldig forankret i kommunestyrene.
5. Demokratisk underskudd – tungroddhet?

De ønsket også å drøfte behovet for en spissere målsetting for arbeidet i forhold til

1. Nærings- og samfunnsutvikling
2. Levekår
3. Miljø og klima
4. Aktuelle driftsoppgaver
5. Felles kompetansemiljøer – for eksempel felles jurist, felles psykologtjeneste, sterkere IKT-miljø

Tilbakemelding fra møtene med kommunestyrene

Utdrag av synspunkt som framkom under evalueringsmøtene i kommunene:

- Ledere bruker mye tid på interkommunalt samarbeid
- Uro over den manglende demokratiske dimensjonen ved interkommunalt samarbeid.
- På hvilke premisser kan styret for Østre Agder uttale seg eller opptre på vegne av medlemskommunene? Kan Østre Agder være talsorgan for kommunene i samarbeidet?
- Hvordan kan en oppnå et sterkere eierskap til Østre Agder blant folkevalgte i de deltakende kommuner?
- De deltakende kommuner mener de har bruk for samarbeidet for å kunne klare å løse sine oppgaver og utfordringer.
- Innbyggerne har ikke noe forhold til Østre Agder.
- Folkevalgte ønsker å få synliggjort hva vi oppnår gjennom samarbeidet i Østre Agder.
- I vertskommuneordninger opplever kommunene at svært mye styringsrett er overlatt til vertskommunen.

- Alternativ modell for finansiering av vertskommunesamarbeid ble etterlyst.
- Strategisk profilering og lobbyarbeid må inngå i Østre Agders oppdrag.

Styring

- De fleste folkevalgte mente at styret var stort nok. Styret skal primært være et konsensus organ slik det har vært til nå og at avstemninger hører til unntakene. Kjønnssammensetningen i styret er en utfordring. Østre Agder bør bli flinkere til å involvere formannskapene og andre folkevalgte mer.
- Ordførere må sikre forankring i eget kommunestyre/bystyre. Det etterlyses at ordfører gir en kort info på kommunestyrets møter om saker og prosesser i Østre Agder. Derfor skal sekretariatet lager korte resyme av saker som ordfører kan bruke. Systematikk i informasjonsarbeidet er viktigere enn å utvide styret. Folkevalgte ønsker å bli informert bedre i forkant av beslutninger i Østre Agder. De folkevalgte erkjenner at informasjon finnes, men den er vanskelig tilgjengelig.
- Kommunestyrene må bidra med sakene de ønsker at Østre Agder skal følge opp.

Oppgaver:

- Østre Agder må ivareta store saker som egen kommune ikke kan ta hånd om på egenhånd.
- Viktig å videreføre det gode samarbeidet som eksisterer på mange felt.
- Forventer økonomiske og eller kvalitetsmessige gevinster ved å samarbeide om løsninger. Nye samarbeid må baseres på en nyttekostnadsvurdering der kostnad og kvalitet er sentrale vurderingsfaktorer.
- Østre Agder må være en tydelig og slagkraftig aktør innenfor rammen av det nye Agder.
- Det er viktig å samarbeid med UiA om forsknings- og utviklingsarbeid

Oppsummering:

- Interkommunale samarbeidet er nødvendig. Behov for sterkt formelt regionalt samarbeid. Arbeidet med en felles strategi for regionen er veldig viktig.
- Nye samarbeidsordninger må bli gjenstand for evaluering.
- Viktig at det er fokus på de politiske utfordringene ved interkommunalt samarbeid. Det må være godt forankret i de deltakende kommuner.
- Samarbeidet må drøfte nye løsninger for utgiftfordelingen ved interkommunalt tjenestesamarbeid.

Styrets oppfølging av evalueringsprosessen

Styret har anmodet rådmannsutvalget å framlegge forslag til betalingsmodeller for interkommunale samarbeid. Deres forslag forelå til årsskiftet, men behandlingen i styret og kommunene gjenstår.

Med grunnlag i evalueringsprosessen anså styret at det var ønskelig å endre vedtektene for samarbeidet. Dette forslaget legges fram for endelig behandling tidlig i 2018. Først i styret. Dernest vil hvert kommunestyre/bystyre få anledning til å behandle forslaget.

Informasjonsarbeid

Østre Agders nettsider holdes løpende oppdatert med nyhetsmeldinger og ved at innkallinger og sakspapir legges ut for styret, rådmannsgruppen og andre samarbeidsfora. Som hovedregel oversendes nå innkallinger og sakspapir som linker til nettsidene til styrets medlemmer og andre som deltar under møter i Østre Agder.

Det legges vekt på at beslutningsunderlag behandles i arkivsystemet 360 slik at det er dokumenterbart og at kravene til offentlig innsyn blir ivaretatt. Innkallinger til styremøtene sendes pressen som i varierende grad finner anledning til å delta under møtene.

Fra høsten har sekretariatet forsøkt å sende ut en månedlig informasjon på mail til alle medlemmer i kommunestyre og bystyre. Mange folkevalgte åpner informasjonen, men fortsatt bør andelen som gjør dette øke.

Styret ønsket å prøve ut deltakelse med stand for Østre Agder under Arendalsuka. Standen fikk en sentralplassering tett ved inngangen til kulturhuset. Det ble anskaffet en elektronisk skjerm som ble benyttet til å presentere samarbeidet. Erfaringen er at det var lite interesse fra publikum for standen. I ettertid er vurderingen at dette ikke er en hensiktsmessig arena for å presentere samarbeidet.

SAKFELT I 2017

Samferdsel - Luftfart

Styret fikk orientering fra lufthavnsjef ved Kristiansand lufthavn – Kjevik om utbyggingsplanene ved flyplassen.

Representanter for Arendal fossekompani møtte styret og la fram status for Gullknapp flyplassen og sine videre planer for flyplassen og næringsområdene i tilknytning til denne.

Samferdsel - vei

Fylkeskommunen vedtok i desember 2017 en prioriteringsliste for prosjekter som skal få midler fra utviklingen av Aust Agder fylkeskommunens bufferfond for konsesjonskraftfondet. Østre Agder utarbeidet i den forbindelse et forslag til prioriterte prosjekter med flere viktige regionale infrastrukturprosjekter. På ulikt vis har disse fått fylkeskommunal støtte, og er på vei mot å realiseres. *Fylkesvei 416 (Risørvei)* ble tildelt 2,5 mill til planlegging av ny adkomstvei. *Fylkesvei 415 (Åmli- Fiane)* ble ikke prioritert i selv saken, men har blitt prioritert med 50 mill frem mot 2021 i investeringsprogrammet for fylkeveger. Fullføring av veien er lagt inn handlingsprogram for fylkeveger 2022-2024. Ny *adkomstvei til Gullknapp* ble også diskutert i fylkesrådmannens saksfremlegg til fylkestinget. Selv om prosjektet ikke fikk noen bevilgninger i denne omgang sier fylkesrådmannen at dersom det ligger an til å komme større etableringer i området, som flyskole og datasentre, i tillegg til den aktiviteten som er forventet av selve flyplassen, vil det være naturlig at fylkeskommunen er med på en realisering av ny adkomstveg.

Styret ga en uttalelse til at veilys var tatt ut av planene for E18 mellom Arendal og Tvedestrand. Dette var ikke i samsvar med tidligere planer for anlegget. Nye veier gikk tilbake på dette forslaget. Veien bygges nå med veilys og det er tett samarbeid mellom veilysansvarlig for kommunene i Østre Agder og Nye veier både i forhold til midlertidige tiltak i utbyggingsfasen og når det gjelder kobling mellom veilysanlegg på den nye veien og omliggende veinett.

Samferdsel - Jernbane

Styret mottok tilbakemelding fra Jernbaneverket på vår utredning knyttet til lokalisering av ny jernbanestasjon ved utbygging av Grenlandsbanen. Vi opplevde deres reaksjon som negativ. Østre Agder må derfor arbeide via andre administrative og politiske kanaler for å

oppnå en mer hensiktsmessig stasjonslokalisering for regionen. Styret vil fortsette å arbeide for Brokelandsheia.

Styret ga en felles uttalelse knyttet til konkurranseutsetting av persontransporten på Sørlandsbanen knyttet til opprettholdelse av stans ved stasjoner.

Samferdsel -bredbånd

På initiativ av Risør kommune fikk rådmannsutvalget i november en orientering fra prosjektet Det digitale Agder for status i arbeidet med bredbånd i fylket. Rådmennene ba i den forbindelse sekretariatet om å utarbeide en sak til rådmannsutvalget om hvordan regionen i fellesskap best kan sikre fortgang i bredbåndsutbyggingen.

Ved tildelingen av midler fra det fylkeskommunale bufferfondet ble det satt av 8 millioner til utbygging av et fremtidsrettet bredbånd i Agder. For å sikre at Østre Agder drar mest mulig nytte av disse ressursene haster det å få på plass samarbeidet rådmennene etterlyste i november.

Veilyssamarbeid i Østre Agder

Samarbeidsgruppen for veilydrift i Østre Agder har en representant fra hver kommune. I tillegg har gruppen en felles driftsleder til disposisjon. Det er et sterkt fagmiljø på drift og utbygging av veilyanlegg i samarbeidet.

Overtakelse av veilyanlegg fra Agder Energi Nett (AEN)

Arbeidet med overtakelse av eierskapet til veilyanlegg fra AEN stagnerte i 2015. AEN har tidligere vist liten vilje til å fremskaffe nødvendige driftsdata for at kommunene kan overta og ivareta en forsvarlig drift av anleggene. Det var ingen fremdrift i saken 2017.

Veilynormal

Veilynormal ble opprettet i 2014 og oppdateres fortløpende etter behov. Denne holder høy standard og endres når dette er ønsket fra anleggseierne side og i forbindelse med ny teknikk og nye forskrifter.

Felles drift og vedlikeholds kontrakt

Samarbeidskommunene har fra og med 01.01.2017 Traftec AS som felles entreprenør for drift og vedlikehold av veily. Ved å ha en og samme entreprenør og standardiserte kontrakter oppnås det samordningsfordeler som resulterer i reduserte kostnader.

Utskifting av kvikksølvarmaturer

Arendal kommune har skiftet ut ca 3500 armaturer til LED i perioden januar 2015 – desember 2017. Ca 2700 av disse var kvikksølvarmaturer. Også i øvrige kommuner har utskifting av kvikksølvarmaturer pågått i 2017. Arendal har hentet ut betydelige kostnads-, miljø- og driftsmessige gevinster av denne satsningen. Det forventes tilsvarende gevinster i de resterende kommuner framover.

Sanering av luftledninger

I forbindelse med oppgradering av VA-anleggene er det fordelaktig å delta med veilykabler i felles grøft og sanere gamle luftledninger. I 2017 har det pågått sanerings prosjekter blant annet i Arendal; Tybakken, Barbugårdsjordet og Sandvigheia.

Digitalisering av kart- og dokumentasjon

Samarbeidet ønsker å etablere et felles kart- og dokumentasjonssystem for veily. Forberedelse for dette har pågått i 2017.

IKT-tjenester

Arbeidet med utredning av eventuell sammenslåing av IKT Agder og DDØ pågikk med stort arbeidspress gjennom året. Utredningen fra PA consultants as som forelå i 2016 ble utvidet

med en utredning i regi av Bouvett as som kvalitetssikret den første rapporten og tok opp spørsmålsstillinger som eiere og medarbeidere ønsket belyst.

Rapporten fra Bouvett as ga føringer for etableringen av en ny felles IKT virksomhet med grunnlag i IKT Agder IKS og DDØ.

Sammenslåingen fikk tilslutning fra eierkommunene og fylkeskommunen. Vertskommunen for DDØ Vegårshei var i første omgang negativ til sammenslåingen, men fattet nytte vedtak etter at de andre kommunene hadde fattet positive vedtak. I det endelige vedtaket gis det føringer for at den felles ikt-virksomheten skal videreføre aktivitet med lokalisering i Vegårshei kommune.

Den nye virksomheten IKT Agder ble formelt etablert som et §27 samarbeid fra 1.januar 2018 etter meget stor innsats fra ledelse og medarbeidere i de to virksomhetene i den knappe tiden fra endelig vedtak forelå til årsskiftet.

Justissektoren

Etablering av nytt fengsel i Froland

I 2017 har staten fattet investeringsbeslutninger slik at utbygging kan starte opp. Froland kommune og grunneiere har tett dialog med statlige myndigheter om etableringen som vil bety mange arbeidsplasser i byggefasen og et høyt antall statlige arbeidsplasser når anlegget står ferdig.

Østre Agder tar del i et felles KS-prosjekt for hele Agder som arbeider for å forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Næringsutvikling

Det direkte næringsarbeidet håndteres av næringsmedarbeidere i hver enkelt kommune. Gjennom samarbeidet i Østre Agder løftes satsinger og problemstillinger som hver enkelt kommune ikke har mulighet til å løfte alene.

I Østre Agder-sammenheng gjennomføres prosjekter med ressurser fra Byregionprogrammet. Østre Agder næringsforum er referansegruppe for dette arbeidet og bidrar sammen med andre ressurspersoner i kommunene, med innspill og ressurser etter behov. Følgende områder knyttet til næringsutvikling har i 2017 vært prioritert i gjennomføring av Byregionprogrammet:

- Fellessatsningen på grønne datasenter sammen med fylkeskommunene er avsluttet. Det viktigste resultatet her er at Arendals fossekompani har satt i gang en satsning på Gullknapp. I tillegg, og kanskje vel så viktig, har arbeidet på dette området bidratt til å bygge grunnen for en felles satsning og etablering av «Invest in Agder».
- Innenfor området næringsareal og infrastrukturtiltak har vi etablert et samarbeid mellom næringsmedarbeidere og planmedarbeidere, jobbet med videreutvikling av næringsarealbanken og lagt grunnen for et videre arbeid med en felles næringsarealstrategi.
- Prosjektet tillit som drivkraft for regional vekst er avsluttet. Østre Agder har deltatt i et Skandinavisk forskningsprosjekt sammen med 10 andre regioner fra Norge, Sverige og Danmark under ledelse av Telemarksforskning. I august ble prosjektet avsluttet. Kommunene har ikke funnet anledning til å gå videre med egne kommunale tillitsprosjekter, men erfaringene fra prosjektet er lagt frem og brukes av sekretariatet i Østre Agder.

- Gjennom nasjonale samlinger i regi av Byregionprogrammet og etter egne initiativ har medarbeidere fra Østre Agder opprettholdt nasjonale nettverk, og fått god anledning til å diskutere og lære om arbeidet med nærings- og samfunnsutvikling andre steder i landet.
- I tillegg er midler fra Byregionprogrammet benyttet til sekretariatsfunksjoner og til samferdselsutredninger.

Østre Agder næringsforum er en arena for erfaringsutveksling og utvikling av kunnskap, men også en god møteplass hvor eksterne aktører har møtt for å orientere og diskutere sine satsninger med alle næringsjefene i Østre Agder. Næringsforumet har også samarbeidet om andre prosjekter, den mest markante har vært prioritering av regionale prosjekter i forbindelse med avvikling av bufferfondet for konsesjonskraftfondet.

På initiativ fra Åmli kommune har deltakerne i Østre Agder gått sammen i et tomteselskap for å bidra til realiseringen av biodrivstoffanlegg (BIOZIN) på Jordøya. Bergene Holm og det svenske oljeselskapet Preem AB har nå inngått et samarbeid med intensjon om å bygge et fullskala produksjonsanlegg for biodrivstoff der.

Regionplan Agder 2020 - oppfølging

Østre Agder har vært representert i styringsgruppe for Regionplan Agder ved ordfører Per Kristian Lunden og i rådmannsgruppen med rådmann Trond Aslaksen. Lederne i de fem regionrådene i Agder er gitt møterett i rådmannsutvalget i regionplan Agder.

Samhandling om helse, omsorg og levekår

Samhandlingsarbeidet innenfor helse, omsorg og levekår har hatt følgende satsingsområder i 2017:

- Samhandling med SSHF og kommuneregioner på Agder
- E – helse og velferdsteknologi
- Kompetanse, kvalitet og forskning
- Psykisk helsevern og rusbehandling
- Samfunnsmedisinsk arbeid
- Folkehelse, rehabilitering og tidlig innsats

Østre Agder har også i 2017 hatt stort fokus på utvikling av telemedisinske og velferdsteknologiske løsninger gjennom tette samarbeid med alle kommunene på Agder i prosjektet «Innføring av velferdsteknologi på Agder 2020».

I 2017 har kommunene i Østre Agder fortsatt vært deltaker i det nasjonale læringsnettverket «Helhetlige, trygge og koordinerte pasientforløp» ledet av Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenester.

Kommunesamarbeidet i Østre Agder etablerte i 2017 prosjektet «Sammen om FOU for bedre helse, omsorg og levekårstjenester i Østre Agder. Fylkesmannen har tildelt 400.000.- i prosjektmidler. Arbeidet ledes av Rådmann Tone Marie Nybø Solheim, Grimstad kommune.

Arbeidet med revisjon og utvikling av samarbeidsavtalene med Sørlandet sykehus (SSHF) er igangsatt, og en omfattende evalueringsprosess ble igangsatt høsten 2017. Den ventes avsluttes sommeren 2018.

Alle kommunene i Østre Agder deltar i den nasjonale satsingen «Program for folkehelsesamarbeid i kommunen 2017 – 2027».

Kommunalt øyeblikkelig hjelp døgntilbud(KØH). (ufullstendig)

KØH er definert som et alternativ til sykehusbehandling, faglig forankret i allmennmedisinske behandlingsprinsipper. KØH skal likevel behandle «de pasienter som er mulig for kommunen å behandle». Veilederen for kommunal øyeblikkelig hjelp har til nå vært åpen for ulik organisering av, og nivå på fagkompetanse i KØH. Østre Agder har valgt å prøve ut en sentralisert og desentralisert modell frem til og med 2018. De ulike modellene er nå under evaluering.

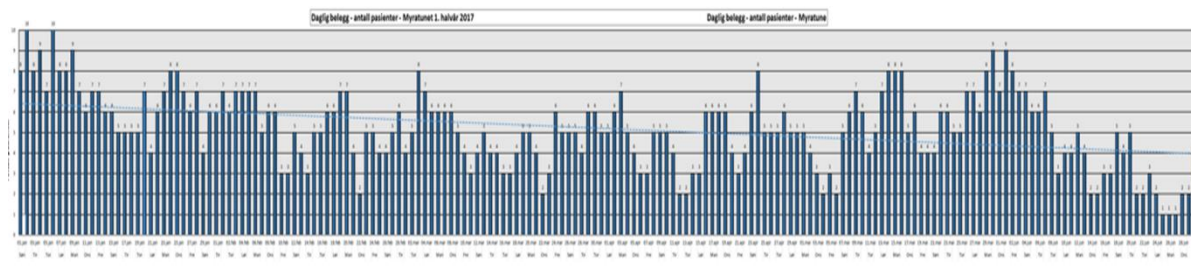
Belegg

Beleggsprosenten ved KØH Myratunet var i 2017 ca 55 %, noe som stemmer godt overens med nasjonale tall. Statistikk for perioden november 17 – februar 18 viser et belegg på 70 %, og jevn økning ser ut til å være tendensen. Det har periodevis også vært fullt belegg der pasienter har blitt avvist. I tillegg kommer ambulante oppdrag som også har hatt en økning i 2017. 80% av innleggelser foregår på kveldstid og i helger. Hovedtyngden er pasienter fra 75 år oppover, men man ser økende innleggelser også blant yngre pasientgrupper.

GJELDER PERIODEN 01.11.17 – 31.01.18

101 pasienter fordelt på 110 innleggelser i perioden

- Senger: 8
- Dager 91
- Sengedøgn: 728
- **Liggedøgn: 510**
- **Belegg 70,05 %**

Bilde over viser innleggelser per dag 1. halvår. Det er stor variasjon i forhold til helg og ukedag.

Grunnlag for innleggelse er alt fra fall i hjem, infeksjoner, dehydrering, lungesykdommer, hjertesvikt med mer. Pasientene har ofte flere og sammensatte diagnoser. Selv om pasienter som meldes til KØH skal ha et avklart sykdomsbilde ved innleggelse, oppdager vi ofte flere problemstillinger enn først antatt. Pasientgruppene er mer uavklart, og dette medfører behov for tid til utredning og kartlegging av den enkelte pasient før tilbakeføring til hjemkommune. I tillegg stiller uavklarte pasienter større krav til sykepleier og legetjenesten.

Bemanning ved Myratunet

- 13,5 årsverk
- Sykepleiere
- Fagarbeidere
- Fagkoordinator 0,7
- Avdelingsleder 1,0
- Vertskommunen Arendal har seks kommunale sykehjemsleger i fulle stillinger. De utgjør hovedstammen i vaktordningen for KØH på Myratunet.

Tilbudet ved Myratunet

- 8 senger på Myratunet
- 2 «senger» ambulant KØH (virtuell avdeling)
- 2 senger Feviktun

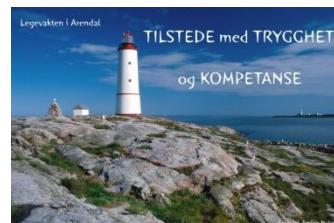
Øyeblikkelig hjelp er en vesentlig del av begrepet KØH. Det omfatter krav til både behandling og beredskap. Behovet for øyeblikkelig hjelp går i bølger. I perioder med lav aktivitet synker kostnadseffektiviteten. Det må sees på som en beredskapskostnad.

Gjennomsnittlig aktivitetstall har på den måten begrenset relevans for ressursstyring.

Legevakten i Arendal

Legevakten i Arendal er et interkommunalt legevaktsamarbeid mellom 10 kommuner; Arendal, Froland, Fyresdal, Gjerstad, Grimstad, Nissedal, Tvedestrand, Vegårshei, Risør og Åmli.

Legevakten har i tillegg telefonformidling for Valle, Bykle, Evje/Hornnes og Bygland kommune.

Legevakten er en egen enhet i Arendal kommune. Arendal kommune er ansvarlig for organisering og drift av legevakten. I dette ligger budsjett- og arbeidsgiveransvar, samt ansvar for daglig ledelse.

Legevaktens hovedfokus er å ivareta pasientene på en forsvarlig måte ved akutt sykdom, skade og forverring av sykdom, som ut fra en faglig vurdering ikke kan vente til neste ordinære arbeidsdag. Vi tilstreber å møte pasientene med høflighet, respekt og forståelse. Vår visjon er ”Tilstede med trygghet og kompetanse”.

Legevakten dekker stadig flere innbyggere, tall fra 3.kvartal 2017 (tall fra SSB) var 95.543 i ordinær legevakt, og 7.042 på telefonformidling, totalt 102.585 innbyggere.

Antall klager mottatt i 2017 var 10.

På bakgrunn av underbemanning i mange år, konklusjonen fra legevaktsutredningen (2014), samt Akuttforskriften (april 2015) med bl.a. krav til svartid på telefon, fikk Legevakten tilført midler for å styrke bemanningen. Oppbemanning til tre sykepleiere på natt ble gjennomført i løpet av høsten 2016. Den resterende styrkingen av kveld og helg ble iverksatt 1. kvartal 2017.

Selv etter den siste oppbemanningen, ligger Legevakten i Arendal lavest i bemanning av sammenlignbare legevakter i helseregionen. Dette ble veldig synlig i høst da vi iverksatte Manchester Triage. (se neste avsnitt).

Året 2017 har hatt innføringen av Manchester Triage som et hovedfokus. Manchester Triage er et sorteringsverktøy for å kvalitetssikre at de sykeste pasientene får tilsyn av lege først. Alle sykepleierne ble kurset av lokale instruktører. Vi startet opp med telefontriage i oktober og oppmøtetriage i november. Det viste seg snart at Legevaktens lokaler og bemanning ikke er dimensjonert til å klare denne oppgaven. Oppmøtetriage ble derfor satt på vent før jul.

Legevakten har fokus på å ha et arbeidsmiljø med høy trivsel, trygghet og høy faglig kompetanse. Vi har i mange år hatt et lavt sykefravær, noe vi har tolket som et tegn på godt arbeidsmiljø.

Legevakten er Miljøfyrtårnsertifisert og har fokus på søppelsortering, energi- og ressursparing. Høsten 2017 ble vi resertifisert for andre gang.

Arendal Bystyre bevilget midler på 2017 budsjettet til utredning av nytt KØH/LV bygg. Det pågår to parallelle prosesser. Den ene går på omregulering, mens den andre ser på plassering og utforming av selve bygget.

Legevakten har drevet stramt hele året, men melder om et underskudd på totalt kr. 694.000. Hovedårsak til dette er økte nødnettkostnader. Dette ble meddelt kommunene i februar 2017.

Interkommunalt samarbeid med Stiftelsen ALTERNATIV TIL VOLD (ATV)

ATV Arendal gir behandlingstilbud til innbyggere i Arendal, Grimstad, Froland, Vegårshei, Åmli, Tvedestrand, Risør og Gjerstad kommuner i Aust-Agder. Kommunene finansierer 2 stillinger i ATV - Arendal, sammen med staten, ved Barne-, Likestillings- og Inkluderingsdepartementet (BLD). En tredje stilling fullfinansieres av Staten.

Behandlingstilbudet ved ATV – Arendal har primært vært for mannlige og kvinnelige utøvere av vold i nære relasjoner. Klientene mottar behandlingen individuelt og/eller i gruppe. Som en del av behandlingen har ATV – Arendal som prosedyre å gjennomføre 1-3 samtaler med partnerne. Partnere får deretter tilbud om viderehenvisning til Familiekontoret i Aust-Agder.

I 2017 har ATV- Arendal gitt et tidsbegrenset gruppetilbud til enkelte partnere. På grunn av stor pågang av voldsutøvere, blir dette partertilbudet ikke videreført i 2018.

ATV – Arendal mottar veiledning fra ekstern psykolog 1 ½ time annenhver måned.

Samarbeid

ATV – Arendal vektlegger og prioriterer samarbeid. Dette gjøres på flere måter.

ATV – Arendal og Familiekontoret i Aust-Agder har en skriftlig samarbeidskontrakt, og har utviklet en gjensidig henvisningspraksis. Familiekontoret henviser utøvere av vold i nære relasjoner til ATV – Arendal, og ATV – Arendal henviser utsatte til Familiekontoret. Det er gjort avtale om at partnere til ATV – Arendal sine klienter kan få et behandlingstilbud på Familiekontoret og de utveksler fagkunnskap og samarbeider i enkeltsaker.

Kontoret signaliserer til ulike samarbeidspartnere, at kontoret kan kontaktes for råd og veiledning i alle saker, som vedrører vold i nære relasjoner.

ATV – Arendal etablerte i 2010 et tverretattlig team, bestående av ATV – Arendal, politi, barnevern, krisesenter, familiekontor, advokat og NAV. Teamets funksjon er å bistå voldutsatte med informasjon, og tilrettelegge for nødvendige tiltak. I 2017 overtok Krisesenteret I Aust-Agder ansvaret for dette teamet.

Kontoret informerer om ATV – Arendals tilbud, og sprer kunnskap om vold i nære relasjoner.

ATV – Arendal har i 2017 i tillegg hatt samarbeid Østre Agder Krisesenter og Familiesenteret i Grimstad.

ATV- Arendal deltok høsten 2017 på et tverretattlig dialogmøte, i prosessen med å utvikle tiltakskort i forbindelse med utarbeidelsen av Arendal kommunes Handlingsplan mot vold i nære relasjoner.

Klientaktivitet i 2017

ATV – Arendal har i 2017 hatt 69 nye klienthenvelser, hvorav 34 har tatt imot et behandlingstilbud. Ved årets slutt stod det 15 klienter på venteliste. 27 gamle klienter fulgte med over i 2017.

	2017
Nye klienthenvelser i 2017 - totalt	69
Fordeling på kjønn/alder	
Voldsutøvende menn	36
Voldsutøvende kvinner	15
Voldsutøvende ungdom	0
Voldsutsatte barn	0
Voldsutsatte kvinner	16
Voldsutsatte menn	2
Klienter i behandling ved årets begynnelse	27
Nye klienter i 2017 – begynt i behandling	34
Klientkontakt totalt	69

Familiesaker	2
Antall saker med kontakt med BVT:	24
Antall klienter på venteliste pr. 31.12.2017	15

Med familiesaker mener vi klientsaker, der vi har arbeidet med mer enn én person fra samme familie samtidig.

Utadrettet virksomhet

ATV – Arendal har i 2017 bl.a. undervist om vold i nære relasjoner/informert om tilbudet ved kontoret for: Voksenopplæringen/Introkurs i Arendal, Stuenes skole, Arendal internasjonale skole og medarbeidere ved Stinta. Det ble avholdt et arrangement under Arendalsuken, og det var et arrangement i forbindelse med den internasjonale dagen »Stopp vold mot kvinner». ATV – Arendal har avholdt kurs i foreldreveilednings-programmet Circle of Security (COS) for 10 foreldre.

Klientenes fordeling på kommuner i Aust-Agder

	Nye henvendelser 2017	I behandling
Arendal	35	32
Grimstad	16	19
Froland	2	2
Vegårshei	0	0
Åmli	2	1
Tvedestrand	5	4
Risør	2	1
Gjerstad	0	0
Lillesand	1	
Evje	1	
Kristiansand	2	2
Ukjent	3	
Totalt	69	61

Østre Agder krisesenter 2017.

Østre Agder Krisesenter er et samarbeid mellom 8 kommuner, der Arendal er vertskommune for: Grimstad, Froland, Åmli, Vegårshei, Gjerstad, Tvedestrand og Risør kommune.

Krisesentertilbudet er en lovpålagt tjeneste som tilbyr hjelp til barn, kvinner og menn som er utsatt for eller vitne til vold og mishandling i nære relasjoner. Tjenestene innebærer oppgaver som døgkontinuerlig telefonvakt, botilbud, dagsamtaler, informasjonsarbeid, faglig og praktisk oppfølging og bistand.

SAMARBEID
PÅ TVERS
I ØSTRE AGDER

Østre Agder Krisesenter	2015	2016	2017
Kvinner - Beboere	46	31	42
Menn - Beboer	4	4	3
Barn - Beboere	20	34	41
Overnattingsdøgn voksne	2240	1345	1129
Overnattingsdøgn barn	1186	573	1240
Arendal kommunes andel beboere i %	50	46	45

Økonomi:

Regnskapet viser et overskudd for 2017.

Barn på krisesenteret:

Barna på krisesenteret har fått tilbud om samtale, hjelp og støtte fra egne barnefaglige terapeuter på krisesenteret. Det er fokus på lek og aktiviteter!

Aktuelt samarbeid med skole og barnehage har vært opprettet. Det har vært rettet fokus på at barn/ungdom blir kartlagt raskt ift behov for hjelp og behandling ut ifra opplevelse/situasjon.

Overskudd satt på fond er benyttet til å øke barnefaglig ressurs med 0,5 årsverk fom 01.07.2017. Videreføres i ordinær drift fom 01.01.2018.

Menn

Krisesenterloven sier at botilbudet for kvinner og menn skal være fysisk adskilt, slik Østre Agders krisesentertilbud er. Det har vært fokus på å etterstrebe et likeverdig tilbud til kvinner og barn og tilbudet til menn og barn. Dette er utfordrende, tilbudet til menn og barn er i 4. etasje uten heis. Behov for et alternativt tilbud, som tilfredsstillende krisesenterlovens krav til universell utforming også med tanke på framkommelighet for personer med fysisk funksjonsnedsettelse, er meldt Arendal Eiendom KF.

Samarbeidende tjenester:

Det er gjennomført samarbeidsmøte med:

- Nav i samarbeidskommunene
- Barneverntjenestene i samarbeidskommunene
- Familievernkontoret
- Forebyggende enhet for familier, barn og unge i Arendal kommune
- Helsestasjonen i Arendal kommune

Kompetanse

Barnefaglig ansatte startet på ICDP veilederkurs høst 2017 og fullfører våren 2018.

Ansatte har vært på flere kurs, konferanser og seminarer som belyser temaet ”Vold i nære relasjoner”, relatert til barn og/eller voksne. Aktuell deltakelse innenfor fordeles i personalgruppen spesielt på bakgrunn av kompetanse, daglig ansvar og oppgaver i krisesentertilbudet.

Risikovurdering.

Avvergesplikten har vært gjennomført, politiet får beskjed når voldsoffer reiser tilbake til voldsutøver.

Opplysningsplikten til barneverntjenesten i aktuell kommune er gjennomført. Når barn har vært vitne til eller har vært utsatt for vold i nære relasjoner, vurderes alltid opplysningsplikten.

Det er kontinuerlig fokus på gode rutiner for sikkerhet på krisesenteret og er et gjennomgående tema i krisesenterets HMS utvalg.

Barneverntjenesten Øst i Agder

Barneverntjenesten Øst i Agder har tilhold på Brokelandsheia og har nå vært i drift i to år. Tjenesten er organiserte med tre hovedteam, undersøkelser/hjelpetiltak for barn 0 – 6 år, undersøkelser/hjelpetiltak for barn 7 – 18 år og team for barn i fosterhjem/institusjon. Tjenesten har hatt et svært høyt arbeidspress gjennom 2017, noe som blant annet har medført et regnskapsmessig merforbruk på om lag 1 mill. Barneverntjenesten Øst i Agder oppfyller nå langt på vei alle lovkrav og har en stabil gruppe ansatte der mange har lang erfaring fra barnevern. Det har heller ikke bydd på problemer å få søkere til utlyste stillinger.

Den siste delen av fondsavsatte midler ble brukt til en studietur til Polen våren 2017. Vi møtte da representanter fra barnevernet i Gdansk, fosterforeldre og ansatte ved barnevernkontor. Utover det var det besøk på et lite barnehjem utenfor byen. Konklusjonen var at det ikke ser ut til å være så stor forskjell på barnevernet som vi kanskje trodde på forhånd. Turen inneholdt i tillegg teambuildingsopplegg som bidro til at vi ble kjent på en annen måte. Det var videre viktig for tjenesten at rådmann Torill Neset deltok.

Østre Agder brannvesen

Budsjettet for 2017 ga ØABV rom for å ansette siste vakante stilling i Forebyggende avdeling. Budsjettprosessene frem til vedtatt budsjett 2017 og 2018 opplevdes gode, og harmoniserte budsjetter mot nødnettskostnader, økte kurskrav og bredt nedslagsfelt hva angår oppgaver innenfor kommunal beredskap og aksjonsplikt. Enheten totalt sett leverte i 2017 et regnskap i pluss, hvor overskuddet fordeles etter standard prosentnøkkel tilbake til hver samarbeidskommune. 110 sentralen gikk med et forventet underskudd som dekkes inn over fond. Oljevernssamarbeidet (IUA) gikk med et lite overskudd som er overført til fond.

Det har fra 2016 vært et stort fokus på HMS og brannstasjoners infrastruktur fra Arbeidstilsynets side over hele landet. ØABV har sendt inn en mengde informasjon og redegjort for alle våre rutiner og vårt fokus på god HMS, spesielt knyttet til ivaretagelsen av

skitne og rene soner fra skadested til stasjon. For ØABV oppleves dialogen med hver enkelt samarbeidskommune som god, og det er nå avsatt investeringsmidler for oppgradering av de brannstasjoner som pr 2018 fremdeles ikke oppfyller våre eller Arbeidstilsynets krav. Brannstasjonene forventes ferdigstilt i 2018/2019 (Moland, Gjerstad, Vegårshei og Tvedestrand).

Agder 110 sentral

Agder 110 skal etter vedtak i Stortinget samlokaliseres med Politiets operasjonssentral i Kristiansand. Det er heller ikke i 2017 gitt noen flere signaler fra Politiet om hvorvidt dagens Politihus er egnet for denne samlokaliseringen, eller om det skal bygges nytt når leieavtalen på Tinghuset går ut 2023. Frem til prosjekt samlokalisering avgjøres, så leverer Agder 110 svært gode tjenester fra lokasjon Arendal og de ansattes interesser ivaretas nå, så vel som etter en samlokalisering på en svært god måte.

Beredskapsavdelingen

2017 var et særdeles hektisk år preget av innføringen av en helt ny og krevende tjeneste, redningsdykking. De av mannskapene som ble utdannet til redningsdykkere måtte i 2 bolker gjennom et 9 ukers intensivt kurs før sertifisering. Erstatningsmannskaper/vikarer, krevende ferieplan og ikke minst trening, motivasjon og oppfølging underveis har vært noen av de krevende faktorene vi har stått ovenfor. Det er fremdeles 1 stilling vakant som et innført sparetiltak fra 2013, men denne realiseres fra 2018. Investeringsmessig ble det i 2017 levert ny mannskapsbil til Froland brannstasjon, og bil til overbefalsvakten er byttet inn med relativt små ombyggingskostnader. 2 av ØABVs kontorbiler har vært byttet ut med 2-3 år gamle bruktbiler og det skal i 2018 anskaffes 2 tankbiler til hhv Åmli og Risør. ØABV fikk ingen innkomne tilbud på utlysning etter tankbil i Doffin, noe som har resultert i en forsinkelse i anskaffelsen. 2017 var også preget av en mengde ansettelsesprosesser både på heltid og deltid.

Forebyggende avdeling

Avdelingen har 7 stillingshjemler inkludert leder, som er et minimum lovpålagt antall (1 pr 10.000 innb). I 2017 ble avdelingen fulltallig iht dimensjoneringskrav.

Forebyggende brannvernarbeid dreier nå fokus fra rutinemessige tilsyn til risikobaserte tilsyn og annen risikobasert forebyggende aktivitet. ØABV har fortsatt fokus rettet mot tette verneverdige trehusområder, og brannsikkerhet i hjemmet hos utsatte grupper. Utsatte grupper for å omkomme i brann er bl.a. eldre over 70 år, personer som sliter med rus og/eller psykiatri og nyetablerte innvandrerfamilier.

Forebyggende avdeling har hatt svært mange prosjekter gående i 2017 (Trygg Hjemme, Flammbart barnehageprosjekt, brannsikring av bebyggelse på Merdø, Tyholmen og Lyngør, tilsynsaksjoner mm), og vil fremover realisere ytterligere store prosjekter som ØABV har fått gjennomslag for, blant annet i Gjensidigestiftelsen. Noen av prosjektene vi har jobbet frem og fått finansiert i 2017 er:

- * 350 000 kroner fra Fylkesmannen til gjennomføringen av ØABV Brann-ROS,
- * 2 millioner kroner til 2-årig prosjektstilling som skal sørge for enda tettere implementert Forebyggende tenkning og virke i Beredskapsavdelingen,
- * 410 000 kroner til innkjøp av materiell rettet mot risikoutsatte grupper (vanntåkeanlegg, røykvarslere, komfyrvakter mm)
- * 280 000 kroner til brannforebyggende opplæring og frikjøp av ansatte i helsesektoren

Feieravdelingen

Avdelingens lovpålagte oppgaver for 2017 var ca. 21600 objekter fordelt på 14560 feiinger og 7040 tilsyn. I tillegg til disse lovpålagte oppgavene, var feieravdelingen også pådriver i den nasjonale 6. klasse undervisningen i samarbeid med Agder Energi, hvor avdelingen hadde teoretisk undervisning og praktisk slukking på programmet. Avdelingen samarbeidet også med forebyggende avdeling med kampanjer som Trygg hjemme, Hyttekampanjen og Brannvernuka. Avdelingen startet et godt arbeid med planleggingen av nye krav til feiing av hytte og fritidsboliger, og vil fra 2018 implementere dette.

Utdanning

Østre Agder skoleforum har hatt 7 møter i 2017.

En hovedsatsning i 2017 har vært å få til et feller videreutdanningstilbud for lærere i grunnskolen i engelsk. I første fase fikk en gjennom kontakt med skolene en oversikt over at det forelå et behov for et slikt tilbud. Dernest kartla Arendal kommune på vegne av samarbeidet om det var universitet eller høyskoler som kunne levere et slikt undervisningstilbud. Selv om mange fagmiljø som ble kontaktet så var det bare UiA som leverte et forpliktende tilbud. Gjennom en forhandlingsrunde ble dette tilbudet forbedret med bakgrunn i at det er erfarne lærere som skal ta del. Østre Agder inngikk på vegne av de deltakende kommuner en avtale med universitetet. Intensjonen er at tilbudet skal starte opp fra sommeren 2018.

Østre Agder søkte på vegne av kommunen om tilskudd fra Fylkesmannen i Agder til desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen. Målsetting for prosjektet er å bidra til at elevene skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø. Fellessatsingen skal bygge på verdigrunnet i *ny overordnet del av læreplanverket* og skal sikte mot å implementere det verdigrunnlag som ligger til grunn for denne.

Fylkesmannen tildelte søknaden kr.1.450.000 fordelt med kr.484.000 til skoleeier (Østre Agder) og kr.966.000 som ramme for kjøp av kompetansehevende tiltak ved skolene fra UiA. For å lede arbeidet i prosjektet er kompetansemekler Marianne Bøgh Stømner engasjert i 40% stilling fra årsskiftet 2017/2018.

Andre saker i 2017

- Styret skal arbeid for å få lokalisert statlige arbeidsplasser til regionen
- Styret ga en anbefaling til kommunene om å gi støtte til at Eydehavn havn skal tildeles status som stamnetthavn.
- Styret gjorde vedtak om delfinansiering fra Østre Agder til to forskningsprosjekter knyttet til KØH.
- Styret godkjente at rådmennene starter arbeid for å avklare om det er aktuelt å etablere felles juristkompetanse for kommunene i samarbeidet.

Økonomi

Regnskapet for 2017 viser at Østre Agder viser samlede utgifter på 31,5 mill.kr. Innenfor de fleste felt er det godt samsvar mellom inntekter og utgifter, men sekretariatsfondet er tappet for om lag kr.310.000 for å dekke utgiftene knyttet til evalueringen av Østre Agder og utredning av sammenslåing av IKT Agder IKS og DDØ. Det er fortsatt igjen midler på sekretariatsfondet, men handlingsrommet for å iverksette ønskede utredninger er mer begrenset enn tidligere.

Det andre punktet der utgiftene er vesentlig høyere enn inntektene er KØH. I 2017 kan dette tilskrives at KØH påtok seg hele kostnaden knyttet til overlege for KØH og legevakt. Samtidig ble en betydelig del av KØH-fondet båndlagt for å kunne finansiere Østre Agders andel av KØH-forskningsprosjekt (phd).

Sekretariatet vurderer økonomien i samarbeid som forsvarlig, men strammere enn tidligere år. I samsvar med forutsetningene for Østre Agder er regnskapet gjort opp i balanse gjennom bruk av fond og avsetning til fond.

Det henvises til egne styresaker med godkjenning av regnskap og sak om status for bruk og avsetning til fond i 2017.

Arendal 2.mars 2018

Ole Jørgen Etholm

Sekretariatsleder Østre Agder